

KOSOVO POLICE

ZASTITNIK

Izdanje VIII - Br. 2 ..... Pr ..... sve

ORLOVO OKO

Policija Kosova ubrzo sa helikopterima

Tanka plava linija

Na raznim policijskim literaturama "Tanka plava linija" opisuje se kao razmak između policijskih službenika i građana kojima oni služe. "Tanka plava linija" može da se tumači kao opasna pretnja kriminaliteta prema zajednici – građanima , a policija je negde između pretnje i građana .

Da li postoji ova tanka plava linija i kod nas u Policiji Kosova i kako može da se dešifrira ili tumačiti "tanki" deo ostaje da se vidi i ocenjivati.

Ovo naravno se povezuje i sa reformama koje su aktuelne u Policiji Kosova. Naravno da svaka promena u institucijama sledi sa izazovima i iskustavama drugih policajaca smatraju se normalnim. Novi pristup, nova metodologija rada ili prihvatanje filozofije policiranja u zajednici od strane Policije Kosova, podrazumeva i organizativne promene, zaštitu policije od političkih upadanja , povećanju profesionalizma policije poboljšanje legislacije, restrukturiranje policije da bih povećali odgovornost i efektivnost, primenjivanje unapređivanja na položajima prema profesionalnim dostignućima, reformisanje sistema obuke i avansiranje spoljnog nadzora, mehanizma unutrašnje kontrole i td.

Koncept filozofije policije u zajednici je predloženo namerom izgradnje poverenja, između policije i šire javnosti preko komuniciranja i zajedničkog rada u identifikaciji, sprečavanju i rešavanju problema zajednice.

Kako je dočekano proces izmena u institucijama može imati različitih mišljenja bilo iz raznih nevladinih organizacija , bilo od samih službenika PK-a, unutar institucije.

Treba imati u vidu da izmene osim maksimalnih angažovanja iz celog osoblja jedne institucije često su povezani i sa vremenskim faktorom, i ovaj faktor biće zavisn ili ravnomeran sa nivoim konkretnih naših angažovanja na primenjivanju strategija sada već usvojene sa filozofijom policiranja u zajednici.

Strategija i plan delovanja pomoći će Policiju Kosova , da primenjuje ovu filozofiju u svim oblastima, od bezbednosti u saobraćaju i do borbe protiv organizovanog kriminala. .

Ovo će uticati na ojačanju partnerstva policije sa građanima i kada se ovo postigne ostajemo u nadi da "tanka plava linija" neće više uopšte postojati , ostaće toliko tanka što će morati da se gleda samo sa lupom .

Arbër Beka

Informativni bilten Kosovske policije je izdanje KP-je

Izdavač

Jedinica uredništva,
Kancelarija za informisanje i odnose
sa javnošću KP-je
DPP - Priština

Urednik

Arbër Beka

Tel.: 038 5080 1237

Mob.: 044 146 696

E-mail:

arber.beka@kosovopolice.com
arberbeka@gmail.com
revistambrojtetsi@kosovopolice.com

Saradnik:

Mërgim Bekteshi

Dizajn:

Çajup Kajtazi

Fotograf

Arbër Muhadri
ZIMP

VSAT: 1046/1145

çajup.kajtazi@kosovopolice.com

webmaster@kosovopolice.com

www.kosovopolice.com

SADRŽAJ

AKJB

U buduće fakultet Službe Bezbednosti 4-5

ŠKOLA POLICIJSKOG OSOBLJA I KOMANDE

Nastavlja se podrška od ICITAP i Univerziteta Northwestern 6

POLICIJSKI ATAŠE

MSP I MUP sporazum za slanje policijskih atašea u Diplomatskim Misijama Kosova 7

STRAH OD ZLOČINA

Policijske aktivnosti i strah od zločina 8

OTVARAJ OCI, PAŽNJA!

Kampanja protiv trgovine 10-11

OKO ORLOVO

Policija Kosovo u brzo sa Helikopterima 12-15

POLICIJSKO DELOVANJE U SEKTORU

Analiza FIQ-it 16-17

SARADNJA POLICIJA-GRADJANI

Gde ima bezbednosti ima i ekonomsko blagostanje 18

IZMENE U LEGISLACIJI

Popunjava se zakonska infrastruktura iz oblasti krivičnog dela 19

ZANIMLJIVOSTI 26

FOTOVESTI 28

ŠTO IRE →

PORICANJE:

Mišljenja, komentari i vidjenja iznešena u sadržaju ove rubrike ne predstavljaju uvek ovlašćeni pravilnik, procedure i stav UNMIK Policije kao ni Kosovske Policijske Službe.

AKJB

BUDUĆI FAKULTET SLUŽBE BEZBEDNOSTI

U Akademiji Kosova za Javnu Bezbednost (AKJB) održan je seminar za Projekat Bratimljenja koji se radi sa poboljšanjem obrazovanja u sektoru bezbednosti i Javnog Reda. Predstavnici institucija Republike Kosova, kao i predstavnici međunarodnih institucija koji su bili prisutni na ovom seminaru visko su ocenili ovaj pro-

AKJB PODRŽAVA SE U PROCESU AKREDITIRANJA SA CILJEM DA SE PRETVORI NA JEDNOM FAKULTETU SLUŽBE BEZBEDNOSTI

jekart, rekavši da Akademija je primer za povećanje nivoa obrazovanja iz oblasti Javne Bezbednosti. Zamenik Premijera Kosova, Hajredin Kuçi, u ime Vlade Republike Kosova, čestitao je Akademiji i Evropskoj Komisiji za učinjeni rad koja se radi sa povećanjem kapaciteta obrazovanja iz oblasti bezbednosti. "Vlada Kosova je posvećena na

izgradnji kapaciteta za red i zakon, posvećena da poveća ljudske kapaciteta a za ovo je primer akademija i ideja Vlade je da podržava Akademiju na postizanju vizije „ istakao je Kuçi. On je rekao da Akademija je jedina institucija na Kosovu, koja ispunjava uslove za visoko obrazovanje iz oblasti javne bezbednostim, istakavši da domaća Vlada podržava projekat da Akademija Kosova za Javnu Bezbednost, da se akreditira, ocenivši da Kosovo ima kapacitete da izgradi jednu Akademiju sa međunarodnim standardima .

I ministar Untrašnjih Poslova Bajram Rexhepi je rekao da Akademija Kosova za Javnu Bezbednost, je model za funkcionisanje i mandat koje ima što se tiče vladavine reda i zakona. Ministar Rexhepi koji je visoko ocenio projekat bratimljenja je istakao da Akademija je jedna od najvažnijih

institucija u zemlji. On je ovom prilikom se zahvalio Evropskoj Komisiji, kao i države Finske i Estonije koje su ranije počele sa ovim projektom i njihova iskustva su adresirali kod AKJB-ti . Ministar Rexhepi je rekao da će Akademija biti primer za obuke . On je rekao da će Akademija imati punu podršku u procesu akreditovanja. Dok Generalni Direktor Akademije Kosova za Javnu Bezbednost , Ismail Smakiqi, govoreći oko projekata bratimljenja ocenio je da ovaj projekat je jedn dobar korist.

“Akademija Kosova za Javnu Bezbednost, visoko se ocenjuje od zemlje regijona i šire zbog njene zakonske nadležnosti, obuku i školovanje izvršioca zakona ” rekao je Smakiqi. On je rekao da projekat bratimljenja je jedan važan projekat , dok Akademija , kao što je on naveo , je potrebno mesto za podizanje kvaliteta obrazo-

vanja izvršioca zakona .

Direktor Smakiqi je rekao da pomenu ti projekat vrši obnavljanje osnovne obuke , stvara novi program iz oblasti javne bezbednosti kao i razvoj plana i programa za visoko obrazovanje na nivo bachelor u saglasnosti sa Bolonjskim procesom .

Iz ovog projekta imaće koristi u povećanju dužnosti i odgovornosti policijskih službenika , inspektori policije, carinarnici, Popravna Služba Kosova, socijalni radnici vatrogasci i td.

Vlada Kosova, podržava projekat da Akademija Kosova za Javnu Bezbednost da se akreditira, da dobija projekte studiranja “Bachelor”, sa pretenzijom da se pretvara na jednom fakultetu javne bezbednosti , poštovajući u celosti evropski okvir određenih kvalifikacija i kriterijuma sa Bolonjskom deklaracijom.

ŠKOLA POLICIJSKOG OSOBLJA I KOMANDE

U Akademiji Kosova za Javnu Bezbednost (AKJB), počela je deseto-nedeljna obuka "Škola Policijskog Osoblja i Komande", gde učestvuju 42 visokih rukovodioca policije sa Kosova i zemlje regiona.

Na ceremoniji otvaranja ove obuke prisustvovali su Ministar Unutrašnjih Poslova, Bajram Rexhepi, Generalni Direktor KAJB, Ismail Smakiqi, Generalni Direktor Policije Kosova, Shpend Maxhuni, Načelnik Policijskog Inspektorata Kosova, Fitim Shishani, menadžer programa ICITAP-a na Kosovu, Darrel Hart i predstavnici Univerziteta "Northwestern".

Ministar Unutrašnjih Poslova, Bajram Rexhepi, izjavio je da zajednička obuka policijskih oficira iz zemalja regiona pomoći će udubljenju saradnje sa ciljem

zaštite jednog mirnijeg i bezbednijeg ambijenta i da ova obuka treba da je model saradnje između zemalja regiona. Ministar Rexhepi je zahvalio ICITAP i američku vladu za neprekidnu podršku koje čine za Kosovo u svim oblastima.

NASTAVLJA SE PODRŠKA OD STRANE ICITAP I UNIVERZITETA NORTHWESTERN, LIDER UNIVERZITETA JAVNE BEZBEDNOSTI U SVETU

Dok Generalni Direktor KAJB, Ismail Smakiqi, da održavanje po treći put ove

obuke je jedna velika privilegija za Akademiju. Regijonalna dimenzija "Medjunarodne Škole" čini neuporedivim ovaj deseto-nedeljni kurs, kada se zna da se održava od strane Univerziteta Northwestern, lider univerziteta Javne bezbednosti u svetu.

"Održavanje ove obuke čini Akademiju još poverljiviju za zemlje regiona i njene partnere. Ovaj je jedan korak perspektive partnerstva sa svim akademskim institucijama slične u regionu i šire", izjavio je direktor i Smakiqi.

Obuku osim visokih predstavnika Policije Kosova, pohađaju i visoki predstavnici Policije Albanije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije i Crne Gore. Obuka je organizovana od strane ICITAP-a, a predavači će biti eminentni profesori sa Univerziteta Northwestern.

INTERPOL

EUROPOL

UBRZO POLICIJSKI ATAŠEI DEO DIPLOMATSKIH MISIJA MSP I MUP SPORAZUM O SLANJU POLICIJSKIH ATAŠEA U DIPLOMATSKIM MISIJAMA

Ministar Spoljnih Poslova Enver Hoxhaj i Ministar Unutrašnjih Poslova Bajram Rexhepi potpisali su sporazum preko koji se omogućava slanje službenika veze MUP-a Kosova, u Diplomatskim Misijama Republike Kosova, u raznim zemljama Sveta. Prema ovom Sporazumu, službenik veze MUP-a u diplomatskim misijama poslaće se sa ciljem podržavanja zajedničke borbe protiv organizovanog kriminala i drugim oblicima kriminaliteta, povećanju policijske saradnje između Republike Kosova i drugim državama i povećanju efikasiteta razmene službenih infor-

macija u cilju suzbijanja i borbe kriminaliteta.

Dužnosti i odgovornosti službenika veze su da podržavaju zajedničku borbu protiv međunarodne trgovine narkotičnih sredstava, terorizma, organizovanog kriminala, trgovine oružjem, nezakonite emigracije i pranju novca, kao i da doprinose na nivo policijske saradnje

između Republike Kosova i drugih država

Izbor službenika veze u diplomatskim misijama Republike Kosova biće realizovano preko jedne procedure shodno Legislaciji MUP-a i MSP-va. Slanje službenika veze MUP-a, u diplomatskim misijama je jedan veoma bitan korak u ojačanju svih oblika saradnje Republike Kosova sa autoritetima države partnera.

Specifična saradnja u zajedničkoj borbi protiv svih oblika kriminala i ukupno ojačanje vladavine zakona je glavni prioritet institucija Republike Kosova i saradnja u ovom pravcu preko policijskih atašea očekuje se da pruži bitne rezultate u budućem.

REPUBLIKA E KOSOVËS

POLICIJSKE AKTIVNOSTI I STRAH OD ZLOČINA

U prvom pogledu kada se čita terminologija “strah od zločina” ostavlja se utisak da se radi o terminu psihološkog karaktera i kao takav stoji daleko od organa sprovođenja zakona, međutim faktične policijske aktivnosti po razvijenim demokratskim zemljama usmereni su uporedo reduciranju trenda kriminaliteta i u pravcu što većeg smanjenja straha od zločina.

I u postojećim strateškim dokumentima Policije Kosova, u strategiju i planu delovanja za policajca u zajednici, u delu organizativne transformacije navedeno je da jedan od ciljeva policiranja u zajednici je i smanjenje straha od zločina. U ovom delu ističe se da “policiranje u zajednici pruža će policijske usluge preko fokusiranog pristupa u pravcu građana, postavljanjem partnerstva, u cilju povećanja izvora zajednice u rešavanju problema da bi suzbijali

---

IZA KONKRETNIH GUBITAKA ŠTO PATE ŽRTVE ZLOČINA STOJI JEDAN DRUGAČIJI, APSTRAKTNIJI PROBLEM – STRAH OD ZLOČINA

zločin, smanjivali strah od zločina, da bi identifikovali obuhvaćena lica na kriminalne aktivnosti i poboljšajući kvalitet života u zajednici.

Kada se zločin dešava, kada na jednog omladinca smrtno je pucano u jednoj “borbi” bandi, gada je jedan starac opljačkan da bi mu oduzeli penziju, jedna bolničarka je silovana u parkingu bolnice, jedna kuća pripadnika nacionalne manjine je vandalizovana, naravno da pažnja društva je iskoncentrisana kod žrtava i gubitaka njihovih materijalnih dobara.

U ovim konkretnim slučajevima, povrede, modrice, materijalna dobra mogu se videti, dotaknuti i izbrojavati. Ovi su konkretni znakovi kriminalnog žrtvovanja.

Ipak, iza konkretnih gubitaka što pate žrtve zločina stoji jedan drugačiji apstraktniji problem – strah od zločina.

U koliko će se podeliti po određenim

fazama onda kod žrtava zločina faza straha od zločina je posledica koja najviše traje. Kod žrtve od silovanja, posledica straha od ovog zločina traje puno više od fizičke posledice što je pretrpelo kao žrtva krivičnog dela.

Kao što se izraze i razni autori koji su se bavili ovom specifičnom temom (Ėesley Skogan), za nas ostale koji nismo se još žrtvovali ili nismo bili neposredne žrtve zločina, strah od zločina vraća se na neku vrstu zaraznog agenta koji raspodeli povrede zločinskog žrtvovanja i kod nas.

Borba izmedju omladinskih bandih učini roditelje da gube nade i dovodi do oćajanja za budućnost njihove dece, plaćka starca učini njih da strahuju frekventirati po javnim ulicama itd.

Na ovaj način strah od zločina proširuje i prenosi štetu od zločinskog žrtvovanja. Naravno da strah od zločina nemože se gledati samo iz jednog aspekta ili kao neproaktivna celost iz perspektive javne bezbednosti. On potstrekava gradjane na prteduzimanju niz mera i da se opremaju raznom opremom da bi suzbijali kriminalitet, ka što su: blindirana vrata, obezbednije sistema zatvaranja vrata i prozora, privatni sistemi alarma, psi stražari, privatno obezbedjenje itd.

Ipak, društvo uopšte još uvek ne prikuplja sistematske podatke o strahu od zločina. Na Kosovu vršena su nekoliko analiziranja i to uglavnom od NVO-a koja su obuhvatile istraživanja i raspodelu upitnika gradjanima da bi imali podatke o tome koje su kategorije društva koje su više dotaknute od straha od zločina.

Jedno takvo istraživanje vršeno je za nekoliko godina od strane Safer Ėorld i Forum za gradjanske (FGI) istraživajući perceptacije bezbednosti, bezbednosti u zajednici i raspodele malih i lakih oružja na Kosovu, na osnovu prikupljenih beleška u celoj Kosovu sa 1,153 intervjuisanih i nekoliko diskusija fokus grupa. Izveštaj analizira ulogu raznih faktora obuhvatajući i prihod, starost, etnitet, pol i mesto, koje utiću na perceptaciju bezbednosti i bezbed-

nosti u zajednici. Ovo istraživanje ovih organizacija stavila na uvid da perceptacija u vezi bezbednosti na zajednici menja se zavisno i od zajednice i određenih grupa zajednice. Perceptacije o bezbednosti na zajednici povezuju se sa perceptacijama o nivou zločina. Imovina i mesto su bili važni faktori na određivanju stepena straha od zločina. Prema ovom istraživanju, najbogatiji intervjuisani bili su zaplašeniji da oni ili njihovi članovi porodice mogu biti žrtve zločina, dok neke opštine pokazale su puno niže nivoe zločina nego druge opštine. U ovom istraživanju koje je ostvareno pre nekoliko godina, kosovski srbi su izveštavali veći i češći nivo zločina u uporedjenju sa intervjuisanima iz drugih etničkih grupa.

Takva istraživanja mogu pokazati neki indikator straha od zločina u Republici Kosova, ipak je trebalo da u bliskoj budućnosti da takva istraživanja obave od strane Policije Kosova.

U drugim državama vršene su autentićna istraživanja u ovom pravcu, čak su izvršena i podela nivoe straha od zločina. Ėesley Skogan (Community Policing: A systemic approach fq. 86) deluje doprinujuće faktore u 5 širih kategorija:

- Zloćinsko aktuelno žrtvovanje;
- Informacije drugog reda za zloćinsko žrtvovanje raspodelene iz socijalnih mreža ili na drugi način;
- Razni socijalni poremećaji;
- Karakteristike ambianta;
- Grupni sukobi.

Važne implikacije ovih rezultata iz naućnih istraga i istraživanja je da strah od zločina može se napadati iz aktuelnih strategija i to ne samo oni koji se neposredno povezuju sa smanjivanjem kriminalnog žrtvovanja ili trenda kriminaliteta. Prema ovom autoru strah od zločina može se smanjiti i ako šifre trenda kriminaliteta ili kriminalnog žrtvovanja ostaju isti i upotrebljavajući komuniciranje po socijalnim mrežama da bi pružili taćne i ažurne informacije o opasnosti od kriminalnog žrtvovanja i trenda kriminaliteta, davajući konstruktivne odgovore o opasnosti od zločina, odstranjajući spoljašne znakove nekog mogućeg socijalnog poremećaja itd.

Na ovaj način konstruktivno kanalizirajući strah od opasnosti smanjiće se i sam nivo žrtvovanja da bi bolje shvatili ovu mogućnost trebalo bi da se eksploriraju posledice od straha u cilju da se pomaže društvo o načinu kako da se suoći sa žrtvom.

U stvari koncept filozofije policijske aktivnosti u zajednici prati se sa izrekom: "gradjani ne samo što trebate da budu bezbedni nego oni treba i da se osećaju bezbedni".

ARBĖR BEKA

(SLUŖBENIK ZA INFORMACIJU
I UREDNIK ĆASOPISA "ZAŠTITNIK")

OTVORI OČI, PAŽNJA!

Ministarstvo unutrašnji poslova u jednoj ceremoniji započela je mesec protiv trgovine ljudskim bićem pod motom "Otvori oči, pažnja!".

U ovoj konferenciji ocenilo se angažovanje institucija Kosova u suzbijanju i u borbi protiv trgovine ljudskim bićem u zemlji. Premijer Hashim Thaçi prilikom otvaranja ove konferencije pozvao je za posebnu pažnju borbe protiv ove pojave. Svojim govorom on je istakao da Vlada Republike Kosova angažovala se u borbi protiv trgovine ljudskim bićem i isto dokazuje i redosled države Kosova na godišnjem

izveštaju protiv trgovanja ljudskim bićem koji se objavljuje od strane Američke državne Uprave. U ovom procesu Kosovo se rangira u istom stepenu sa nekim državama Evropske Unije i zemljama članica NATO-a.

"Kosovo i njene institucije ostaju posvećene u borbi protiv ove negativne pojave i da bi postigli još veće rezultate. Vlada Kosova preduzeće sve potrebne korake da bi reformirali Policiju, dotično zakonodavstvo i da pojača vladavinu zakona tako da budemo pripremniji da bi odgovarali izazovima koje proizilazu iz borbe protiv negativnih pojava organizovanog kriminala" rekao je pre-

mijer Thaçi.

Zamenik Ministra unutrašnjih poslova, istovremeno i nacionalni koordinator protiv krijumčarenja, Sasha Rashiq, rekao je da trgovina ljudskim bićem je pojava globalnog karaktera, kojem ne izostaje Kosovo što je prisutan oblik organizovanog kriminala, koja neposredno ili posredno dodirne kosovsko društvo.

"Ovaj oblik organizovanog kriminala u većem delu društva dodirne decu i žene, koja su najčešće žrtve ovog teškog kriminala, koji dehumanizuje i povredi bitna prava čoveka i njegovo dostojanstvo. Ova kampanja imaće

---

POČELA JE NACIONALNA KAMPANJA PROTIV TRGOVINE LJUDSKIM BIĆEM GDE ĆE POSEBNU PAŽNJU IMATI NA SAMOSVEST U SLUČAJU SEKSUALNOG KORIŠĆENJA DECE, KORIŠĆENJU DEČJEG RADA I DECE KOJA PROSE.

intenzivni karakter, obuhvatajući institucije centralnog i lokalnog nivoa uz punu podršku međunarodnih partnera i nastoji da postiže dugoročni efekt na samosvest i senzibilizaciju javnosti” istakao je između ostalog Rashiq. Dok američka ambasadorica na Kosovu, Tracey Jacobson, istakla je da kosovske institucije i radna grupa koji su uključeni u borbi protiv ove pojave učinili su ogromne korake za poboljšanje situacije u borbi protiv trgovine i mi smo ponosni što dajemo naš doprinos preko državne Uprave i USAID-a.

“Mi tokom godina radili smo uporedo u institucijama sprovođenja zakona sa tužilaštvom i savetnicima za žrtve, za poboljšanje istražnih tehnika usluga koje pružaju žrtvama. Ali ima dosta po-

sla da se uradi, najefektivnije istrage od strane Policije i poboljšanje pažnje prema žrtvi nema značaj ukoliko se zločinci krivično ne gone i kažnjavaju” rekla je ambasadorica Jacobson.

Borba protiv trgovine ljudskim bićem je jedna od prvenstva EU u agendi za Kosovo. Ovo je istakao i šef kancelarije EU-a na Kosovu, Samuel Žbogar koji je istakao da trgovina ljudskim bićem je vrsta modernog robstva, gde se uvek dodirnu najosetljivije grupe, kao što su deca, prema tome ovogodišnja kampanja na Kosovu koncentriše se u pravcu dece.

“Borba protiv trgovine ljudskim bićem je glavna prednost kao politička tako i naše agende za Kosovo i mi našim radom podržavamo kosovske institucije i nacionalnog koordinatora protiv trgovine tako da dizajniramo politike i propise koje su za poboljšanje u borbi protiv ove pojave” rekao je Žbogar.

Ministar unutrašnjih poslova, Bajram Rexhepi, istakao je da barba protiv organizovanog kriminala uopšte i trgovine ljudskim bićem posebno, je jedan od glavnih prvenstva Vlade Kosova. Pojava organizovanog kriminaliteta uključuje u sebi više izazova kosovskog društva i za državne mehanizacije.

“Rezultati u borbi protiv trgovine su ohrabrujuće, rad i posvećivanje kosovskih institucija za suzbijanje i borbe protiv ovog oblika organizovanog kriminaliteta reflektirano je u svim bitnim izveštajima međunarodnih institucija obuhvatajući godišnji izveštaj američke državne uprave” rekao je ministar Rexhepi.

Mesec protiv trgovine nastoji da poboljša samosvest u slučajevima seksualnog korišćenja dece, korišćenje dečjeg rada i decu koja prose. U ovoj ceremoniji govorili su i nekoliko ministara vladinog kabineta, zastupnici državnog tužilaštva i sudskog Saveta Kosova.

ARBËR BEKA

ORLOVO OKO

Policija Kosova ubrzo sa helikopterima

Mnogo je diskutovano za ovu jedinicu kako u medijama tako i medju službenicima PK-a, sada su obuhvaćeni i u organizativnoj strukturi PK-a, kao Jedinica Helikoptera. Prvi Helikopteri koji se očekuju da se kupe za potrebe Kosova a koji prema svimu sudeći . ovo će se desiti 2013-godine, pomoći će boljoj kontroli granične linije, i lakšu borbu protiv organizovanog kriminala a i u težim slučajevima izbegavanja Katastrofa od požara i drugo slično. Za izdanje 'Zaštitnika' po ovom pitanju na jednoj ekskluzivnoj interijuisanje govorio je koordinator osnivanja ove jedinice, ujedno i zamenik ministra Unutrašnjih Poslova, Ismet Ibishi,

ŠTO SE TIČE PLANA I SNABDEVANJA SA HELIKOPTERIMA PRVO TREBA DA SE ZAPOSLE KADAR I PLANIRANO JE DA SE ZAPOSLE 5 (PET) PRVIH SLUŽBENIKA KOJI ĆE BITI KAO PRVI KOORDINATORI KOJI IMAJU POTREBU DA SE PONOVO LICENCIRAJU

govoreći za putokaz koji su prošli do sada za osnivanje ove jedinice i za dobiti koje će doprineti Policiji i zemlji u celini.

'Zaštitnik': Kada je počeo priprema procesa za osnivanje Jedinice Helikoptera.

Ibishi: Od trenuaka kada sam primio dužnostzamenika ministra nastojiosam da policiji dam jedan doprinos tačnije tamo gde je imalo više nedostataka, u jedinici Helikoptera, kao što znate ne samo države regijona nego i šire u sklopu policije imaju i jednu helikopter-sku jedinicu koja ima jednu široku namenu i da ne kažem i najvažniju, koja pomaže sve službe u okviru policije a

i šire, kao što je menadžiranje raznih emergencija u različitim oblastima . Trećeg dana već kada sam primio tu dužnost, došao sam sa jednim pripremljenim projektom koji sam spremio sa svim oficirima vazduhoplovstva, počev od Ali Aliu, Skender Ahmeti, i mnogim drugima , da i ranije je bila tendencija i želja da tako nešto pružamo Policiji Kosova, ali da vam istinu kažem ovaj naš projekat i zahtev nije naišao na sporazumevanje možda zbog budžetskih razloga ili drugih okolnosti . Projekat je kasnije predstavljen samo ministru Ministarstva kojoj ja pripadam sa tendencijom da ovaj zahtev nastavi kod Premijera i druge organe. Ministar je ima jedno dobro sporazumevanje da u početku i ja sam mu zahvalan zato što bez njegove podrške sigurno bi poslovi bili stagnirani.

‘Zaštitnik ‘: Dokle je stigao proces za osnivanje ove jedinice ?

Ibishi: Da biste formirali jednu kopnenu jedinicu i mnogo je manje potrebno meseca i godine, a da ne govorimo za Jedinicu helikoptera koja zahteva zakonsku infrastrukturu ,pravilnike, iskustva raznih država , razne saglasnosti za vazдушnu operaciju , do medjunarodnog Aerodroma “Adem Jashari”. Srećom oni (Aerodrom) ne samo što su nam dali saglasnost nego

odmah su pokazali spremnost da nas podržavaju u mnogim oblastima koje da ne kažem koštaju više nego sami helikopteri i ostale troškove. Reč je o vlasniku medjunarodnog Aerodroma “Adem Jashari” koji odmah je stavio na raspolaganje toranj za osmatranje , radare, mehanizam za točenje kerozinom, vatrogasce, fizičku bezbednost i do povratka objekata , hangara i piste koja je bitna za funkcionisanje ove jedinice .Ovo smo realizovali u potpunosti. objekat, hangar , kancelarije, piste za helikoptere sada mogu slobodno da se koriste od strane Policije Kosova. Rade se neke sitne površinske por-pavke, pošto kancelarije i drugi deo su u odličnom stan-

ju . Izgradjena je jedna posebna pista za spuštanje i letenje helikoptera , stvar koja nije ranije postajala i definitivno smo došli na kraju faze što se tiče pitanja logistike, legislacije kao i pravilnika . Sav materijal kao u Policiji Kosova , takodje i u Ministarstvo Unutrašnjih Poslova je potpuno okončan i ovaj materijal sada se nalazi u kancelariji Premijera na usvajanje odnosno potpiše .

‘Zaštitnik ‘: Da li imate spremne pilote za pilotiranje pošto su ostale pripreme izvršene?

Ibishi: Trenutkom usvajanja ovog materijala, mi uživamo pravo da postojeće osoblje vazduhoplovstva koje posedujemo da pošaljemo na ponovno-licenciranje u nekoj zemlji koja ispunjava ove keriterijume i uslove za izdavanje licencije koju licenciju mi nazivamo licencom ASA, u trenutku kada naši piloti dobijaju tu licenciju mi od tog trenuaka smo spremni da izvršavamo zdatke i obaveze koje proizilaze od strane Generalne Policije Kosova u svim oblastima prema operativnom planu koje predvidja policija. Ovo obuhvata kontrolu granice, koja je trenutno delimična kontrola imajući u vidu konfiguraciju terena koje mi nemožemo pokrivati i osmatrati vozilima i kopnenom logističkom podrškom. Drugo je nadgledavanje saobraćaja gde u svim zemljama sveta nadgledavnje putnog saobraćaja i po nekada praćenje i potraga raznih vozila skort je nemoguće u meri koju policija priželjkuje da ima bez jedinice letenja u ovom slučaju sa helikopterom sa

---

POČETNO SMO PREDVIDELI DA SE SNABDEVAMO SA DVA SREDNJA HELIKOPTERA, DVOMOTORNI. KAŽEM SA DVA MOTORA ZATO ŠTO PO ZAKONIMA VAZDUHOPLOVSTVA NE DOZVOLJAVA SE LET IZNAD GRADOVA SA LETILICOM SA JEDNIM MOTOROM

određenim destinacijom.

Medjutim oni mogu se kooristiti u mnogim slučajevima za traganje i spašavanje i u drugim emergentim slučajevima koje mogu se zadesiti kao zemljotres i td. Ova jedinica se očekuje da bude jedna ozbiljna sila u menadžiranju i gašenju požara koje se često dešavaju na Kosovu.

'Zaštitnik': Pripreme oko osoblja i pilota dokle su stige ?

Ibishi: Što se tiče plana i snabdevanja sa helikopterima prvo treba da se zaposli kadar i planirano je da se zaposle 5 (pet) prvih službenika koji će biti kao prvi koordinatori koji imaju potrebu da se ponovo licenciraju. Imamo ponudu od nekoliko prijateljskih zemalja (Turska, Hrvatska, Slovenija, Jordana) da besplatno završe ovu uslugu i ova je jedna usluga koja puno košta. Što se tiče snabdevanja, mi smo često imali ponude da nam daju donacijom nekoliko helikoptera ali prvo treba da se formira jedinica. Trenutkom kada licenciramo prvu

grupu pilota mi imamo mogućnost da primamo donaciju helikoptera, imamo mogućnost da pripremamo i druga logistička sredstva koje su potrebne u okviru vazduhoplovne baze u aerodromu "Adem Jashari", gde sada smo povratili nekadašnju imovinu policiji, gde su mnoge opreme za kontrolu i pripremu helikoptera za letenje kao i kontrolu nakon letenja. Srećom da mi imamo stručnjake koji izvršavaju ovaj posao zato što drugačije bilo bi izuzetno skuplje da se ovo radi negde, ali mi imamo jedan potencial za početak da operišemo sa jednim brojem od tri 3 helikoptera što je jedan zadovoljavajući minimum za Policiju Kosova.

'Zaštitnik': Koje će da budu prve vrste helikoptera kojim će se opremiti Policija Kosova?

Ibishi: Početno smo predvideli da se snabdevamo sa dva srednja helikoptera, dvomotorni. Kažem sa dva motora zato što po zakonima vazduhoplovstva ne dozvoljava se let iznad gradova sa letilicom sa jednim motorom. Mi ćemo kupovati helikoptere koji su operativni i za mnoge destinacije, ovi helikopteri će biti spremni da prevoze i ranjene ljude, koji imaju potrebu za hitne intervencije, ali mi ćemo naručiti helikoptere koji će nam omogućiti jednu izuzetnu veliku pomoć. U buduću ćemo možda snabdevati i druga ministarstva kao što je ona zdravstva BSK-a i td. Ali momentalno Policija Kosova biće spremna da pruža usluge koje će u nekoj budućnosti da pripadaju njima.

'Zaštitnik': Da li imamo dovoljna budžetska sredstva da podržavamo ovu jedinicu?

Ibishi: Budžet koji je predviđen i predložen, verujem da je usvojen za tri godine. U ovoj godini je predviđeno 250 hiljade euro za logističku podršku za nekoliko razne aparature koje su neophodno potrebne za pripremu helikoptera za letenje, kontrolu nakon letenja, servisiranje i druge usluge, ujedno i za medicinske usluge koje vrše kontrolu pilota i drugog osoblja

pre nego što ulazi na operaciju. . Naredne godine(2013) su planirana 11 miliona euro,dok u 2014 su predviđene 14 miliona. Iznosom od 11 miliona mi možemo da kupimo 2 dvomotorna helikoptera sa opremom i mogućnosti intervenisanja za sve usluge koje su vrlo bitne i od vitalnog značaja Pošto znači dva laka helikoptera. Mi imamo tri kategorije helikoptera, laka, srednja i teška, a mi ćemo se snabdevati sa ovom lakšom, koja izvršava sve operacije koje smo napomenuli. U 2014 godini se predviđa da se kupi jedan srednji helikopter koji je mnogo skuplji, ali i Policiji Kosova omogućava ekipnu intervenciju koja znači u emergentnim situacijama, u slučajevima organizovanog kriminala i raličitih bandi, teškim situacijama koje će imati mogućnost da se interveniše sa jednim većom grupom ljudstva. (16 osoba) i u mestima gde se nemože kretati drugim sredstvima. N.P. sa jednim leton od 15 minuta iz Prištine do Albanskih Alpi, ili u Planine Prokletije da se može intervenisati, stvar koja do sada je bilo nemoguće. Mi znamo da kriminal može se odvijati u svakom uglu države ili se pokušava da se odvijaju i na najtežim terenima što se tiče relefa i ovo je jedno veliko dostiguće PK-a, jer neće biti više mesta za one koji se bave sa kriminalom i protivzakonitim radnjama i koji odvijaju aktivnost bilo gde po Kosovu.

NAREDNE GODINE(2013) SU PLANIRANA 11 MILIONA EURO,DOK U 2014 SU PREDVIĐENE 14 MILIONA. IZNOSOM OD 11 MILIONA MI MOŽEMO DA KUPIMO 2 DVOMOTORNA HELIKOPTERA SA OPREMOM I MOGUĆNOSTI INTERVENISANJA

'Zaštitnik': Na početku se pominje da ste imali neprekidnu podršku i od drugih kosovskih pilota?

Ibishi: U ovom pravcu se radio godinu ipo. Vredi napomenuti jedan neumorljivi rad naših pilota kao Ali Aliu, Skender Ahmeti, Neshat Flugaj, Vëllaznim Gashi i td., gde ovi judi osim svojih svakodnevnih zadataka uradili su doprinos, napor i jedno dobro delovanje da ovu jedinicu ozvučimo.

'Zaštitnik': Da li se očekuje da u nekoj bliskoj budućnosti otvori neki konkurs za prijem mladih pilota da postanu deo ove jedinice?

Ibishi: Turska nam je spremna da odmah primi 10 kandidata koji su završili srednju školu i da se obučavaju piloti za helikoptere. Prosečno u Evropi i svetu, školovanje jednog pilota košta oko milion euro koja u prevodu iznosi 10 miliona donacije za obuku mladih i po usvajanju dokumenata od strane premijera koje smo dostavili Vladi mi ćemo objaviti konkurs da izaberemo 10 kandidata za ovu službu. Ja se nadm na osnovu razgovora koje sam obavio sa različitim službenicima iz 14 država i uvek sam imao jedan od prednosti formiranje ove jedinice i ugledao sam realno raspoloženje da nam pružaju ove donacije.

INTERVIUISAO ARBËR BEKA
(SLUŽBENIK ZA INFORMISANJE
I UREDNIK ČASOPISA ZAŠTITNIKA)

FGI PREDSTAVILA JE ANALIZU SA NASLOVOM "POLICAJAC NASELJA"- POLICIRANJE I BEZBEDNOST U ZAJEDNICI, NJIHOVO SPROVODJENJE I EFEKTI NA TERENU.

POLICIJSKO PO SEKT

Forum za građanske inicijative (FGI), organizovala je stol diskusije gde se predstavila analiza pod naslovom "Policajac naselja" – policiranje i bezbednost u zajednici, njihovo primenjivanje i efekti na terenu. Ova analiza nastoji da doprinese u pravcu razvoja prikladnih politika, da bi postigli sprovođenje filozofije policiranja u zajednici i u praksi.

Prisutni pri ovom stolu bili su predstavnici MUP-a Policije Kosova, predstavnici lokalnih zajednica, predstavnici domaćih i međunarodnih organizacija, medije itd.

Od strane prisutnih analiza je kvalifikovana kao potrebna i sadržajna, dok analizira strateški pravac rada Policije

Kosova preko strategije Policiranja u zajednici kao i nacionalne strategije za bezbednost u zajednici.

Zamenik Ministra unutrašnjih poslova, g. Izmi Zeka, istakao je da nacionalna strategija o bezbednosti u zajednici, nije postigla da se sprovodi na izvesnoj meri, zbog izmena i učinjenih kretanja koje su se desile u Policiji Kosova.

Problemi kojima se suočavaju institucije bezbednosti Kosova, istakli su da su od naj raznovrsniji, počev od nedovoljnog budžeta o čemu je potrebno da ove strategije budu uspešno prinemenjeni kao i nedovoljan broj policajaca koji bi mogli da se dobro dele po sektorima.

U ovom stolu, takodje od strane zastupnika sela i naselja opštine Priština,

naglašeno je da nije bilo sastanaka za informisanje od strane Policije Kosova, što dovodi do površnog informiranja u vezi ovih strategija.

Bezbenost u zajednici i policiranje u zajednici je jedan novi koncept rada institucija bezbednosti na Kosovu. Ovaj koncept nastoji uključenje više aktera, institucija na pripremanju, vaspitanju, razvoju suzbijanih, medju komunicirajućih programa, u cilju učinjenja što bezbednijeg svakodnevnog života građana, prema tome i ova analiza posmatra i analizira ovaj koncept rada Policije Kosova.

FGI je deo upravne grupe MUP-a, koji nadzori sprovođenje nacionalne strategije za bezbednost u zajednici,

DELOVANJE FORIMA

grupa koji ne vidi dovoljna delovanja na terenu koji će da reflektiraju posvećenost i pokretanje raznih institucija u ovom pravcu.

Ovo istraživanje nastoji da posmatra dve medjusobne usko povezane aspekte: strateška usmerenost rada PK-a

preko strategije policiranja u zajednici – Plan delovanja 2012-2016, krajnje usvojeno (počev preko nove radne Metodologije policiranja u zajednici).

ARBËR BEKA

Zaključke donete od ove analize FGI-a:

Preko jasno je da policiranje u zajednici kao koncept oduzima duže vremena da bi se pretvorila na praksi, građansku samosvest i medju poverenost gajen izmedju policije i gradjana.

Sprovođenje poluciranja u zajednici - delovanja policijske delatnosti po sektorima je samo jedan mali korak u pravcu postizanja velikih ciljeva. Sada je već usvojena strategija policiranja vodjena od inteligentne informacije, prema tome od kada je počelo primenjivanje ove metodologije rada, povećana je saradnja i komuniciranje sa gradjanima. Kao rezultat ove saradnje i poverenja, bilo je naglašen procenat povećanja rešavanja izveštavanih slučajeva u Policiji, kao i broja inteligentnih informacija za neki specifičan slučaj pre nego što su se one pritvorile na dela raznih priroda.

Preko koncepta policiranja u zajednici (Policija Kosova), ali i sprovođenja strategije za bezbednost u zajednici (Ministarstvo unutrašnjih poslova), nastoji se da u dugoročnim periodima izgrade se novi i efikasni odnosi izmedju institucija i gradjana. Naravno da će ovo oduzimati dosta vremena, ali da bi dobili zahtevane efekte i rezultate, potrebna je izgradnja mehanizma za merenje i opštom infrastrukturom policijskih, opštinskih, obrazovnih i socijalnih institucija.

Ova filozofija policijskog rada omogućava institucijama da pojačaju zdrave odnose sa gradjanima u nivou na koji bi oni bili drugoredni čuvari reda u zajednici gde oni žive preko komuniciranja sa Policijom i institucijama na svako delovanje koje dovodi suzbijanje zločina što čini njihovu životnu bezbedniju sredinu.

Policimi dhe siguria në bashkësi -
zbatimi i tyre dhe efektet në terren

POLICI I LAGJES

Prishtinë, Shtator 2012

GDE IMA BEZBEDNOST IMA I EKONOMSKO BLAGOSTANJE

Mërgim
Bekteshi

Izgradnja jednog društva sa konceptom razvoja i dobar ishod obuhvata i saradnju policije sa građanima koje je jedno od najvećih postizanja koje mi možemo unaprediti na sprećavanju kriminaliteta i društvo ima jednu veću bezbednost. Debati te prirode imaju smisao unapredjenja kao kod građana takodje i policije da imaju jednu blisku saradnju u dobrobit zemlje i društva. To je rad koje može da učini čast zemlji i smatra se kao humano kada mi saradjujemo i blizu smo građana takodje i obrnuto gradjani – policija. Mi znamo sa prošlosti sistem bezbednosti bio je izgradjen da služi ne svim građanima imajući diferencije i razlike i diskriminacije i ovo je priroda što građaninm je nemar i trzaj da bi saradjuvao, aili mi imamo potrebu da budemo što bliže njima i razmenimo informacije o dobroj bezbednosti.

Mi znamo da ova oblast saradnje policija – gradjani daje značajne plodove, mi treba da im kažemo da zlo treba se sprečiti na vreme i preduzmemo mera o opštoj savesti ovog fenomena. Jedan primer: ako jednom komšiji vrši se jedna kradja u kući i ako jedan od gradjana vidi ovo krivično delo i ne obaveštava policiju on istovremeno postao je deo jednog budućeg scenarija kradje pošto stvari će se smanjiti i provalnik će delovati i u njegovoj kući. Sada laboratorijska područje čini ot-

TO JE RAD KOJE MOŽE DA UČINI ČAST ZEMLJI I SMATRA SE KAO HUMANO KADA MI SARADJUJEMO I BLIZU SMO GRADJANA TAKODJE I OBRNUTO GRADJANI – POLICIJA.

krivanje mnogih delova mi treba da budemo radoznali da saradnja i pružanje dokaza je jedan izvor koje obogati kartoteku za mnoge razne oblasti: Razumevanje saradnje, gradjan je siguran u prava i slobode pružene po zakonu. Ima gradjane koje se ne okljevuju da daju informacije ali mnogi od njih žele da se čuvaju poverljivost, koja treba da se reguliše sa kodom ili donete odluke od institucija i da razumeju i filtriraju informacija i njegovu izvorna poverljivost. U evropskim zemljama kada se ljudi vraćaju odande oni kažu da tamo ima mnogo policajca koji za najmanje delo oni te iznenada hvataju. Ovo

podrazumeva da evropski gradjani igraju ulogu policajca informatora i koja informacija poštuje sebe i svoju domovinu.

Pružanjem informacije i medjusobne razmene stvara se jedna bezbedna oblast istraživanja u pravcu jedne bolje bezbednosti i od toga se podrazumeva jedan dobar tok ekonomskog razvoja tu gde ima bezbednost ima i ekonomsko blagostanje. I sve to se zahteva i od Policije Kosova i uprkos kratkog vremenskog funkcionisanja od ovih 13 godina ona medjutim pokazuje dobre rezultate na terenu u pružanju bezbednosti i osteje na gradjane da još više budu verni prema Policiji Kosova.

Policija Kosova je jedna nova organizacija u Balkanu je jedan primer za jedan koncept modernizacije koje mnogo obećava za pruženje bezbednosti za njene gradjane i drugim učesnicima, od njenog novog iskustva ona je postigla da blista u mnogim oblastima gde je pokazala uzastopne rezultate ali i dalje se nadamo da gradjani će još više saradjuvati i uzajamno komunicirati.

MËRGIM BEKTESHI

(AUTOR JE POLICIJSKI SLUŽBENIK IZ STANICE LIPJAN)

Januar 2013-e godine donosi i stupanje na snazi novog krivičnog kodeksa Republike Kosova. Ovaj kodeks je sponzoriran i pripremljen od strane ministarstva pravde, u koordinaciji i saradnju sa zastupnicima domaćih i međunarodnih institucija. Usvajanje ovog kodeksa predstavlja jednu od angažovanja za ispunjavanje zakonske infrastrukture iz oblasti krivičnog prava, kao i zbog eliminiranja zakonskih praznina i nedostataka u ovoj oblasti.

U krivičnom kodeksu Republike Kosova obuhvaćeni su novi instituti krivičnog prava, inkoorporirana i sankcionirana su nova krivična dela kao i vršene su sve potrebne izmene u toku ustavnih i zakonskih izmena, u Republici Kosova. Sve učinjene izmene su uskladjene sa dotičnom konvencijom evropskog i međunarodnog prava.

Posebna važnost posvećena je vladavinu zakonske države i garantovanja prava svakog državljanina Republike Kosova.

Novi kodeks sadrži novosti iz oblasti obuhvatanja novih krivičnih dela koje su smatrane opasne za društvo i potrebne za zaštitu ustavnog reda Republike Kosova. Nova krivična dela predviđenih u poglavljima ovog kodeksa, su krivična dela protiv ustavnog reda i bezbednosti Republike Kosova, krivična dela protiv života i tela, krivična dela protiv prava glasanja, krivična dela protiv prava radnih odnosa, krivična dela protiv seksualnog integriteta, krivična dela protiv narkotika, krivična dela protiv privrede, krivična dela protiv opštinskih usluga, krivična dela protiv imovine, krivična dela protiv administriranja prava i javne administracije i krivična dela protiv službene dužnosti.

Krivičnim kodeksom osim osnaženja cilja kazne i racionalizacije kažnjenih izmena je vrsta kazne dugoročnim zatvorom do 40 godina i odredbama ovog nacrt-kodeksa predvidja se kazna doživotnim zatvorom za krivična dela koje predstavljaju visoki stepen opas-

2013-TA DONOSI IZMENU U ZAKONODAVSTVU

ISPUNJAVA SE ZAKONSKA INFRASTRUKTURA IZ OBLASTI KRIVIČNOG PRAVA

nosti za građane i za ustavni i zakonski red Kosova.

Članom 44 ovog kodeksa predviđena je kazna doživotnim zatvorom. Stav 1 ovog člana glasi da zakon može predvideti kaznu doživotnim zatvorom

za najteža krivična dela pričinjena u posebnim otežavajućim okolnostima ili za krivična dela koje su pričinile veoma teške posledice. U stavu 2 ovog člana glasi se da Zakon ne može predvideti kaznu doživotnim zatvorom kao jedina glavna kazna za jedno posebno krivično delo.

Ovaj kodeks je pripremljen od strane Ministarstva Pravde u saradnji sa nadležnim i odgovornim institucijama za sprovođenje zakona kao što su: Vrhovi sud, glavni tužilac države, profesori Pravnog fakulteta kao i predstavnici međunarodnih organizacija koji su pomagali ovaj proces preko profesionalnih ekspertiza i komentara.

Kodeks ukupno sadrži 35 poglavlja i preko 400 članova.

Stupanje na snazi Krivičnog kodeksa Republike Kosova vrši će se na pakovanju sa zakonima koji se povezuju ovim oblastom u prvom redu izmene će se razjasniti u Kodeksu krivičnog postupka i u Zakonu za izvršenje krivičnih sankcija.

Usvajanjem ovog kodeksa ispunjava se zakonska infrastruktura iz oblasti krivičnog prava, u cilju eliminisanja zakonskih praznina i nedostataka u ovoj oblasti kao i u unapređenju visokih standarda koliko se tiče vladavinu zakona i u borbi protiv negativnih pojava, prilikom ispunjavanja i obaveza i izazova iz Izveštaja Progresu Evropske Komisije za Republiku Kosova.

OJAČAVAJU SE KAPACITETI FINANSISKIH ISTRAŽITELJA

U Generalnoj Policiji Kosova održana je svečanost certifikacije 43 službenika iz raznih agencija Kosova.

Programi obuke su finansirane i

podržane od Uprave Američkog Trezora u kojem su obuhvaćeni dve obuke. Prva obuka je posvećena za obuku instruktora unapredjenih tehnika za finansijske istrage u koju su obuhvaćene

5 agencije, dok druga obuka obuhvatala je obuke za Unapredjene Tehnike Finansijske Istrage u kojoj su obuhvaćeni službenici svih agencija koje se bave sa istragom finansijskog zločina.

**CERTIFIKOVANO
JE 43
SLUŽBENIKA OD
RAZNIH AGENCIJA
ZA UNAPREDJENE
TEHNIKE U
FINANSIJSKIM
ISTRAGAMA**

Službenici certifikovani na ovoj obuci pripadaju sledećim agencijama : Policija Kosova, Carine, Tužilaštvu, Upravi za Igre na Sreću, Jedinice Istrage Poreza, Jedinice Finansijke Intelegencije, Menadžiranje sredstava iz

Centralne Banke Kosova. Ovoj svečanosti su prisustvovali Ministar Unutrašnjih Poslova g. Bajram Rexhepi, g. Bedri Hamza Ministar Finansije, Ambasador Sjedinjenih Država na Kosovu gospodja Tracey Jacobson, Generalni Direktor Policije Kosova g. Shpend Maxhuni i predstavnici-stručnjaci iz Uprave Američkog Tr ezora.

Podršku koju je SAD dala institucijama Kosova na izgradnji kapaciteta iz oblasti vladavine zakona kroz obuke, visoko je cenjeno od strane govornika na ovoj ceremoniji i znanja stečene u ovoj obuci biće primenjivani u borbi protiv finansijskog kriminaliteta u zemlji od svih agencija.

ZA ŠTO PROFESIONALNE ISTRAŽITELJE

Krivični Zakonik, Zakon o krivičnom postupku , mesto događaja, uloga i čuvanje dokaza , uloga i saradnja tužioca , su samo nekoliko od tema koje se tretiraju u okviru osnovne obuke za istragu kriminala u Akademiji Kosova za Javnu Bezbednost (AKJB) .

Instruktori u AKJB govore o ovoj obuci kao jedna od najvažnijih i jedna obuka koja uvek ističe budjenje učesnika na nju. Instruktor ove obuke iz redova PK-a, u AKJB , Bekim Hyseni, u izjavi za 'Zaštitnika' je naglasio da ova obuka je potrebna za svakog policijskog

službenika bez obzira jedinice ili sektora, gde on radi:

" Osnovni kurs istrage je kurs koji traje 4 nedelje jedan mnogo bitan ne samo za policajce koji rade na istragama nego za svakog policajca bez obzira u kom sektoru radi. Na ovoj obuci policajci se

NASTAVLJA SE OBUKA POLICIJSKIH ISTRAŽITELJLA U AKJB

upoznaju sa raznim oblastima počev od poznavanja krivičnih dela, znači da se radi sa Krivičnim Zakonom Kosova , zatim Krivičnim postupkom. Takodje i sa menadžiranjem mesta dogadjaja,“ naglasio je Hyseni.

On je dalje objasnio da jedan deo obuke posvećuje se i Forenzici, i osim teoretskog dela policijski službenici koji poadjaju ovu obuku imaju

mogućnost za praktične vežbe. “U AKJB posedujemo simulacionu sobu gde nam se omogućava da svaki slučaj uradimo sa uvidjajem mesta dogadjaja da se improvizuju i da vidimo policijske službenike koliko su spremni da reaguju na mestu dogadjaja , da izvršavaju obezbedjenje mesta dogadjaja, da obezbedjuju sve dokaze koji se radi sa istragom slučaja . Znači da prikupe sve dokaze i da dostave u Laboratoriju“ naglašava Hyseni. Na ovoj obuci policijski službenici ističu znanja i za metode istraživanja različitih krivičnih dela i ove metode pomažu i na pravedano ocenjivanje krivičnih dela. Ali obično tokom obrade svake specifične metode treba imati u obzir zahteve krivičnog dela.

ARBËR BEKA

Bekim Hyseni

NA OSNOVU ČINJENICA UKOLIKO STE STALNO IZLOŽINI STRESU NA RADNOM MESTU TO JE ŠTETNO ZA RADNIKA I IMA NEGATIVAN UTICAJ I NA EFEKTIVNOST ORGANIZACIJE

Stres u profesiji je pitanje koje je proizveo izvestan broj istraživanja za jedan veoma kratak vremenski period. Ovo pitanje budio je veliko zainteresovanje i medija a i često se čuje u svakodnevnim razgovorima i radnika PK-a.

Bez obzira jednog tako velikog zainteresovanja, naučno studiranje stresa na radu ili u profesiji nema neku dugu istoriju.

Na osnovu činjenica ukoliko ste stalno izložini stresu na radnom mestu to je štetno za radnika i ima negativan uticaj i na efektivnost organizacije.

Na primer šteta koja se prouzrokuje američkoj privredi zbog stresa na radu smatra se da postižu biliona dolara

Stres u p

(Aldred, 1994; Ivancevich & Matteson, 1980; Matteson & Ivancevich, 1987; Mulcahy, 1991).

U prošlosti povreda na radu obuhvatala fizičke povrede i bio toliko limitiran, sada je u porastu broj država koja osim fizičkih povreda na radu tretiraju

i takozvane psihološke povrede a koje obuhvataju i stres na radnom mestu.

Stres na radu je važan i za uticaj koje ima uopšte na društvu. Jedan čovek koji se podvrgava svakodnevnom stresu na radu neće moći da suprostavi i druge obaveze i angažovanja kao čovek,

profesiji

žena, otac majka ili kao član zajednice u opšte. Ovo ima neposredni uticaj na privredu zemlje ali u dugoročnom planu društva uopšte.

Naučne istrage i istraživanja o stresu naizalizmo u početku XX veka, dok šire istražne programe nisu započele do

1960 godine.

Ukoliko se vraćamo unazad u istoriji, primetićemo da mnogo naučnika kao psiholozi i endinokrolozi izvršili su studiranje u ovaj oblast. Prvi atributi za pravu naučnu istragu koliko se tiče stresu pripada Hans Selye (1956) koji

se smatra kao "otac stresa". Selye, jedan endinokrolog, istraživao je reprodukcije hormona kod životinja. Tokom njegovog istraživanja on je izložio nekoliko životinja u raznim okolnostima kao u ekstremnim temperaturama tako i sa radioaktivnosti. Tokom ovog eksperimenta on je primetio da jedan veliki broj životinja pokušali su da se prilagode – adoptiraju novim uslovima. Polazeći od toga, Selye obrazložio je da i ljudi manje ili više urade istu stvar u svakodnevnom životu i na tal način razvijao je opšti sindrom adoptiranja da bi opisivao ovaj proces.

Ovaj sindrom opisuje se u tri faze: faza alarma, faza otpora i faza preopterećenja (exhaustion) koja pričinjava stalne oštete u organizam.

Koliko se tiče definicije stresa, data su mnogo takva i nemože se smatrati da postojinekatačn definicija koje definiše istog. Ali ovo kako izgleda pomagao je nauci koliko se tiče istraživanja stresa. U određenim slučajevima stres se opisuje kao sinonim toga kako radnik reaguje prema stresavajućim uslovima na radu. Medjutim ima i mnogo drugih definicija ali važno je da li se vrši neko istraživanje sa radnicima i dali na upitniku se navodi reć stres, za isto treba da se daje adekvatno objašnjenje.

Razne organizacije željeći da reduciraju uticaj stresa - stresora (činjenica koje utiču na stres) pokušali su uopšte da to urade na pet načina. Najčešći način koji je upotrebljen je metoda razvoja obučavajućih programa za menadžiranje stresa koje osposobljava zaposlene kako da se prilagode sa efektivima sa stresora. (činjenice koje utiču ili pričinjavaju stres). Druge metode koje se manje upotrebljavaju obuhvataju reduciranje stresora, pružanje alternativnog rasporeda za radnike, pružanje raznih zdravsrvenih praograma itd.

ARBËR BEKA

ZANIM LJIVOSTI

Bonnie & Clyde

Mnogi od vas čuli ste izreku da Bonnie i Clyde nakon što su preuzeli mesto i na repertoaru kosovskih pevača. U stvari se radi o dva otmičara u SAD ali su skrenuli pažnju najveće američke štampe u 1931-1935 godine.

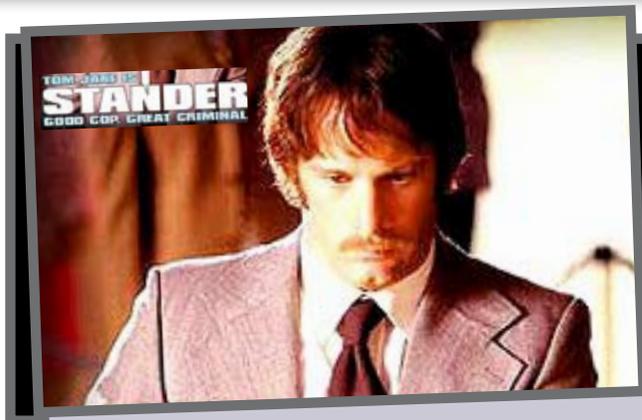
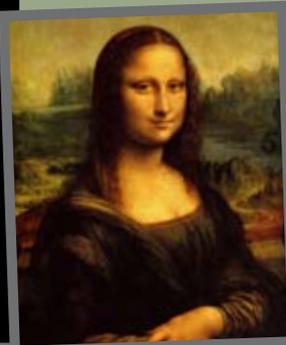
Ovaj par je bio subjekat mnogih filmova i pesama. Zadnja je zapevana od pevačice Beyonce sa Jay-z.

Bonnie Parker (1910–1934) i Clyde Barrow (1909–1934) su bili poznati razbojnici, koji su putovali po centralnim delovima Sjedinjenih Država tokom perioda Velike Depresije. Njihova dela bili su poznati u celoj zemlji. Oni su skrenuli pažnju američke štampe i čitaoca tokom tog perioda, koja se često puta se kvalifikuje kao "era javnog neprijatelja" između 1931-1935 godine. Iako se oni pamte kao razbojnici banaka, Bonnie i Clyde obično su želeli da plačkaju male radnje ili benzijske pumpe postavljene niz puta. Ima mnogo verzije za njihovu poznavanje, ali iznad jedne tačke svi se slažu: bilo je ljubav na prvi pogled. Bonnie i Clyde su ubijeni 23 maja 1934 godine, na jednom putu pored Luiziane od strane četiri policajaca.

Kradja "Mona Lize" za patriotizam

Dok Albanija slavi 100 godišnjicu proglašenja nezavisnosti u novembru ove godine, godinu dana pre proglašenja nezavisnost Albanije ili pravilno rečeno 21 augusta 1911 godine sprovedjena je kradja veka umetnosti. Jedan italijanski radnik zvan Vincenzo Peruxhia od Muzeja Louvra u Francuskoj ukrao je čuvenu sliku Leonardo da Vinča – Mona Lizu. Znajući okruženje i okolnosti muzeja pošto je pomagao na izgradnji zaštitnog stakla za zaštitu slika on se sakrio u muzeju i znao je da muzej sutradan je zatvoren. Kada je otkriveno da je nestalo remek-delo vlasti su vršili mnoga istraživanja ali uzalud. Pruxhia za dve godine je ostao "skriven" u njegovom stanu i onda je počeo da kontaktira sa trgovcima slike u Italiji i nudio je sliku kao simbol nacionalnog ponosa. U decembru 1913 jedan trgovac iz Toskane je zatražio od

Peruxhina da donese sliku da vidi. Kada se trgovac ubedio da je originalna slika on je obavestio policiju a slika je vraćena u muzeju gde je ranije bio. Peruxhija je osuđen u Italiji i preveo je samo sedam meseci u zatvoru. On pretenzira da patriotizam je jedini motiv za kradju pošto je on želeo da vrati Mona Lisu u svojoj domovini u Italiji.

Pauza za rucak i kapetan

Istorija kapetana policije i jednog od najvećih lopova kradje banaka, Andre Stander stvarao se od američke kinematografije u jednom filmu koji je izdat 2003 godine. Andre Stander bio je jedan visoki oficir policije i služio je u upravi ubistava i plačke u Johannesburgu, u '70. godinama. Sin jednog od najpoznatijih generala Južne Afrike, Andre Stander počeo je da plačka banke sredinom '70 godina. On je plačke vršio tokom pauze za ručak koje je imao kada je služio. Ubrzo nakon plačke on se vratio na mesto zločina kao oficir policije da istraži plačku. On je uspeo da se otkrije za njegove zločine tek pošto je izvršio 30 plačke banake. Ali, međutim se uhapsio i osuđen je na 75 godina zatvora, 1980 godini. On je uspeo da pobegne iz zatvora, i nakon toga otišao je u SAD. Godine 1984 on je ubijen u Floridi u pucnjavi sa američkom policijom.

Kada se milioni falsifikuju

Tokom svakodnevnih policijskih zadataka dešava se da se otkrije falsifikovani novac ali po nekada ovaj iznos po nekada može biti i sa više nulama iza. Takav je bio slučaj koji je istražen od strane Direkcije za Istragu Privrednog Kriminaliteta i Korupcije, koji tokom policijske akcije su izvršili kontrolu u regionu Gnjilane i Prištine, kada su uhapsili (5) osobe

sa osnovnom sumnjom da su izvršili krivično delo "Falsifikovanje novca i organizovanje kriminala", takodje je konfiskovano i svjstvu materijalnih dokaza, sumnjivi novac kao falsifikovan u iznosu od 980,000.00 (devetsoosamdesethiljad dolara).

Sumljivi novac (falsifikovane novčanice od 10 dolara) su nadjena tokom pretresa u jed-

noj kući i gnjilane

Na osnovu policijske istrage sumnja se da je ova grupa osumnjenih osoba bavili su se sa falsifikovanjem i stavljanje u promet falsifikovanog novca.

Policijska operacija je sprovedena od policijskih istražitelja Direkcije za Istragu Privrednog Kriminaliteta i Korupcije uz podršku specijalnih jedinica policije.

Smrtonosna terapija

Često čujemo za prirodne lekove, narodnu medicinu, ali neadekvatno tretiranje ponekad može biti sa fatalnim posledicama. Jedan takav slučaj je obavestili u regionalnoj direkcije Peći gde se policija obavestava da jedna osoba je poslata u regionalnoj bolnici sa ambulantnim kolima.

Odmah policajci su angažovani u ovom pravcu i saznali su da jedna osoba zajedno sa njenim suprugom otišli su kod njegovog prijatelja iz opštine Peći, i zatražili su

jednu terapiju pčela.

Prema svedocima žrtva je patila od bolesti reumatizma i čuli su da pčeljnjevi ubodii pomažu. Čim je otišao žrtva je zahtevao od njegovog prijatelja da mu omogući pčelsk ubodi i odredio je mesta na njegovom telu gde da ga ubode pčele. Ovaj zadnji mu je omogućio ali nakon nekoliko trenutaka počelo je pogršavanje zdravstvenog stanja žrtve koji spada u stanju kome.

Obaveštena je odmah bolnica za hitne slučajeve koja je stigla na mesto događaja

I tokom transporta za regionalnu bolnicu Pećo uprkos naporima za spašavanje, žrtva umire.

FOTOVESTI FOTOVESTI

